

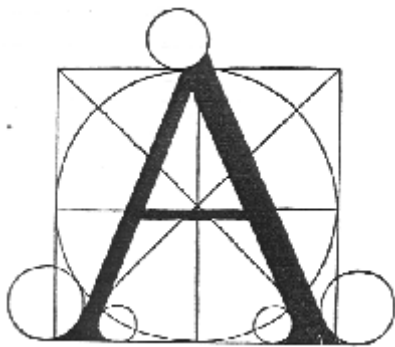
LETTERKUNST IN EEN MEETKUNDIG JASJE

Het is wonderlijk hoe groot de intrinsieke verschillen van de lettervormen in verschillende culturen zijn. Vergelijken we bijvoorbeeld de Romeinse kapitalen (nog steeds de hoofdletters van ons alfabet) met de Arabische letters, dan valt direct op, dat de eerste opgebouwd zijn uit rechte lijnen en cirkels, terwijl bij de tweede een boogvorm overheerst die nauwelijks wiskundig te definiëren valt.

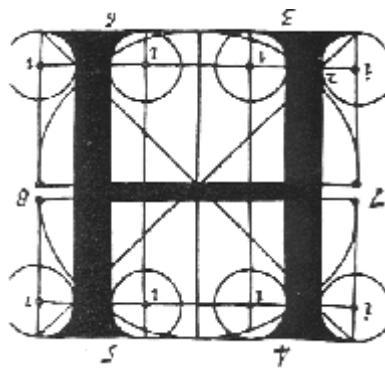
De Romeinse kapitaal heeft zijn opbouw (43 rechte streepjes en 11 cirkels of delen daarvan) waarschijnlijk te danken aan op steen gekraste letters, die in Griekenland en daarvóór in Klein Azië al gebruikt werden.

Een recht streepje is immers wel het eenvoudigste dat je in steen kunt krassen. Hoe deze simpele krasjes in vrij korte tijd door begaafde Romeinse steenhouwers de verfijnde en door ons zo bewonderde vormen kregen is verbazingwekkend. Het ligt voor de hand dat men deze kapitalen in zuiver meetkundige constructies wilde vangen. Dit gebeurde pas vrij laat in de periode van de barock.

figuur 1

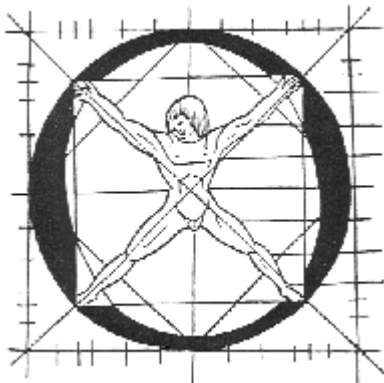

figuur 2

In figuur 1 en 2 ziet U enige voorbeelden. Men haalde zelfs de geïdealiseerde mensfiguur erbij, die de Romeinse architect Vitruvius in het begin van onze jaartelling beschreven had en die door een tekening van Leonardo da Vinci wereldberoemd is geworden (zie figuur 3).

figuur 3

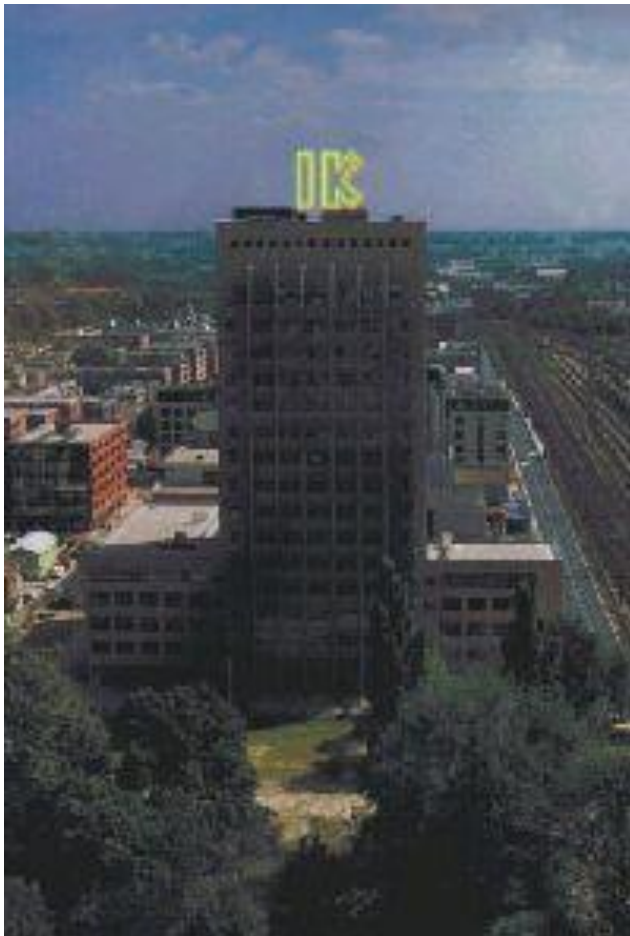
Veel winst werd daarmee niet geboekt; de Romeinse kapitaal, zoals we die bijvoorbeeld zien op de inscripties die de [zuil van Trajanus](#) in Rome sieren, zijn

niet te verbeteren door ze nog een meetkundig jasje aan te trekken.
Ze zijn wèl te verknoeien.....en daar gaat dit stukje over.

Tot mijn verbazing verscheen plotseling boven op een gebouw tegenover het
gerechtsgebouw aan het Utrechtse Justitiaplein een grote "neonreclame": **IK**.

Wij dachten dat er nog wat achter moest komen. Een reclame voor bijvoorbeeld:
IKEA. Maar nee hoor, het bleef bij die IK. Het beroerde was dat de K eruitzag als
een raar mannetje, dat net een been vooruitgestoken had om de volgende stap te
zetten. (zie figuur 4).

figuur 4

Mijn goede vriend Helmut Salden (letterontwerper en boekverzorger) zou zich in
het graf hebben omgedraaid als hij dit had moeten zien. Zijn werk was soms ook
strak (zie figuur 5) en dikwijls soepel (zie figuur 6), maar altijd harmonieus.

figuur 5

figuur 6

IK DA

Ik wilde er het mijne van weten en bezocht het gebouw. Het bleek een nieuw gebouw van de belastingen te zijn. In de hal was een hele muur vol geschilderd met teksten waaruit moest blijken wat dat woordje IK allemaal betekende.

Een vriendelijke man aan de balie vertelde mij dat het een kunstwerk was, en gaf me een A-4-tje met enige "uitleg". En hoor nou toch eens hoe het begon:

De Rijksbouwmeester - prof.ir Jo Coenen - heeft het genoeg U te laten weten dat in het kader van de percentageregeling Beeldende kunst bij Rijksgebouwen het opvallende kunstwerk "IK" van beeldend kunstenaar [Jan van Munster](#) op 24 januari 2003 in gebruik zal worden genomen.

Tjonge, jonge,... het moet nou toch niet erger worden, dacht ik.

figuur 7

Als U er anders over denkt - U kunt dit kunstwerk ook in het klein (10x17 cm) krijgen bij [galerie Ramakers](#) in Den Haag, maar dan niet in neonlicht maar van gietijzer (zie figuur7). Vergeet dan niet de tekst erbij te vragen met allerlei bla, bla over de betekenis van het woordje ik, anders mist U de essentie van dit opvallende kunstwerk.